

Tunc Dominus Patriarcha fecit illustrem Virum D. Henricum Comitem Goriciæ Capitaneum Generalem in Foro-Julio. Qui Dominus Comes congregato suo exercitu, ivit ad recuperanda supradicta loca, quæ detinebat D. Varnerus de Cucanea pro expensis factis, ut dicebat, quando fuerat Vicedominus pro manutenendis locis prædictis. Et primo equitavit ante Tricesimum, & ipsum locum rehabuit statim, scilicet die VI. exeunte Septembri. Deinde IV. die sequenti habuit Arthiniam: & die III. sequenti habuit Tumeium, & Scufam dictus Dominus Comes. Et omnia ista loca habuit pacis; quia dimisit detinentes ire cum bonis & personis, quæ possent portare.

De impositione VIII. denariorum pro fisco.

Anno Domini M. CCC. X. Rev. Pater D. Ottobonus Patriarcha imposuit in Forum-Julii VIII. denarios pro quolibet fisco, & rota molendini, pro subsidio eundi ad Concilium generale, ordinatum per Papam Clementem apud Viennam; cui pecuniam, scilicet partem sibi contingentem, solvit Capitulum Civitatis de mense Februarii die.....

De Montefalcone.

Anno prædicto, in mense Februario, ivit cum exercitu suo Dominus Comes ante Montefalconem, & Castrum obsedit: & duravit ibi in obsidione circa XV. dies. Quem locum detinebant illi de Cucanea, ut prædictum est de aliis. Quem quidem locum detinentes, ut irent securi, dederunt Domino Comiti, quia non habebant alimenta, die ultimo Februarii.

De Villalta.

Anno prædicto, cum esset Dominus Comes cum exercitu suo apud S. Daniele, D. Odolricus de Villalta, qui erat de parte D. Rizardi, cum promississet sibi vicissim ipse & alii de Villalta, non intrmittere, nec dare locum suum alicui, nec sibi nocere in locis suis & in Villalta sub certis pœnis, sed apud locum Juvaniz quemlibet quem vellet; intrmisit bene centum pedites, quos sibi misit D. Rizardus. Quem locum Dominus Comes statim obsedit cum suo exercitu, & Communitatibus, & Castellanis: & fuerunt mortui in ipsa obsidione quamplures, & maxime de Soldoneriis missis ibidem per D. Rizardum. Tandem videns D. Odolricus, quod se manutenere non posset, ut irer securus quo vellet cum suis, locum suum die III. exeunte Martio tradidit Domino Comiti. In quo loco inventum fuit tantum bladum, quod est incredibile, & alia victualia: & inde omnibus asportatis, ubi placuit Domino Comiti, scilicet Utinum, fecit dirui ipsum locum: & D. Odolrico prædicto dedit D. Rizardus Castrum novum, quod habebat in pignore a Domino Comite supradicto.

De Cavoriaco.

Anno prædicto, statim diruto Castro supradicto, ut prædictum est, Dominus Comes obsedit Cavoriacum; & ipsum locum habuit, ut Villaltam, die IX. Aprilis: & fecit ipsum dirui, & fossata destrui.

De Cucanea.

Cum esset adhuc Dominus Comes in destructione Cavoriaci, D. Odoricus de Cucanea venit XV.

die exeunte Aprili in nocte in Cucaneam: & unum locum furatus fuit D. Adalpreto, ipso existente infirmo, & portato apud Pertestans. Conveniant enim, & factæ erant bonæ securitates: quod DD. Thomas, & Adalpreto debebant ipsum locum custodire; nec DD. Varnerus, & Odolricus Fratres debebant ibi venire, nec inde debebatur nocere alicui. Et statim cum D. Odoricus habuit Castrum, combussit totam villam de Fagedis: & die sequenti venit Dominus Comes cum suo exercitu in villa Zeraci; & statim ibi aliquibus diebus postea secessit in Povoletto. Sui vero equi omnia blada villarum circumjacentium comederunt, & destruxerunt: & sui deprædabant, & expoliabant tam amicos, quam inimicos. Qui Dominus Comes inde recessit, & ivit Goritiam die IX. Aprilis.

De adventu Babanich, Cognati Domini Comitis.

Venit Illustris D. Juan Cognatus Domini Comitis Goriciæ cum magna multitudine Babanichorum, circa VI. centos, ut dicebatur, die XIII. exeunte Majo, in Forum-Julii sub Utino in villa Cufinachi in auxilium Domini Comitis contra D. Rizardum de Camino, & suos fautores.

Item die XII. exeunte Majo, Rev. D. Ottobonus Dei gratia Patriarcha, una cum D. Henrico Comite, & Babanich, & Foro-Julienfibus, exierunt Utinum cum magno exercitu; & transierunt Tulmentum in destructione inimicorum suorum: & exhibuerunt prælium D. Rizardo, qui erat in Sacilo cum suo exercitu, sed noluit acceptare. Unde cum non possent transire Luenzam, fuerunt ante Valvasonum, & fecerunt ibi satis magnum damnum. Sed cum nihil possent proficere, inde recesserunt. Et iterum venerunt ante Cucaneam in Festo D. Quirini die IV. Junii: & proiciebant cum Machina in Neboyse continue; & factis multis & actis ædificiis, propter quod qui erant ibi intus, videntes quod se manutenere non possent, in Vigilia SS. Joannis & Pauli de nocte, imposito igne in dicto loco, recesserunt, antequam accenderetur ignis, & iverunt in Cucaneam: & ita combustus fuit Neboyse, & postea paucis diebus elapsis habuit Cucaneam.

De verra & discordia orta inter D. Ottobonum Patriarcham, & D. Henricum Comitem.

Anno Domini M. CCC. XIII. cum, sicut dicebatur, Dominus Patriarcha, existente Comite Capitaneo, fecisset cum Duce Austriæ, & cum Paduanis, & Tarvisinis quamdam juram contra Comitem prædictum; ideo quia loca Ecclesiæ Aquilegensis, videlicet Lofs, Ansperch, Montefalconem, Tricesimum, Arthiniam, Scufam, Tumeium, Faganeam, S. Vitum, Sacilum, & Canipam occupaverat, volens loca prædicta de manibus ejus eripere: & Dux Austriæ in Tulmino debebat mittere Episcopum de Gurgh cum apparatu suo. Quod intelligens Dominus Comes, statim cum gente sua adiit Tulminum; & comburi fecit totam villam, existente in Curia Tulmini Ottobono nepote Domini Patriarchæ: & ipsam Curiam obsedit die XIII. Septembris. Sed cum locum non posset habere, nec intrinseci habere aliunde auxilium, finaliter concordaverunt taliter, quod irent securi cum personis, quo vellet. Et sic Dominus Comes habuit locum ipsum, & Castrum die VI. Octobris: & dimisso ibi D. Paulo de Civitate pro Capitaneo, rediit Civitatem die VII. prædicti Mensis.